

KATEDRA BLÍZKÉHO VÝCHODU

Oponentský posudek diplomové práce

Jméno a příjmení:

Mgr. Monika Tintěrová

Název diplomové práce:

Formování izraelské národní identity v básnické tvorbě Natana Altermana

Oponent DP:

doc. PhDr. Daniel Boušek, Ph.D.

Předložená práce si klade za cíl „z interdisciplinárního hlediska antropologie literatury čtenáři představit, jakým způsobem bylo v konstruování izraelské národní identity využíváno básnického textu“. Takto definovaný cíl práce demonstruje na dvou ikonických básních *Stříbrný podnos* a *O tom* Natana Altermana, jednoho z nejvýznamnějších básníků izraelského boje za nezávislost. Hned v úvodu je třeba říci, že diplomantka vytčenému cíli dostála. Téma diplomové práce i její zpracování se velmi inovativně pohybuje na pomezí antropologie a literární vědy. Uznání si zasluhuje i rozvržení a teoretické ukotvení práce, která na daného autora a jeho dílo nahlíží z perspektivy antropologie literatury. Diplomantčina práce je v kontextu studia izraelské literatury v českém prostředí vpravdě průkopnická. To především tím, že dříve, než se zaměří na analýzu uvedených dvou básní, zasazuje daný literární celek do kulturního, historického a dobového kontextu a dekonstruuje autorův literární cíl a literární prostředky, které použil k dosažení svého autorského záměru.

Přítomná práce je svou formou i obsahem jednoznačně akademickým textem, který jasně formuluje „Fragestellung“ a systematicky na ni odpovídá. Diplomantka nejprve důkladně definuje, jak chápe termíny *identita* a *národní identita*, které následně aplikuje na případ židovské národní identity. Zde prokazuje velmi dobrou obeznámenost nejen s jednotlivými antropologickými školami a jejich přístupy k definování daných termínů, ale i s většinou anglicky psanou odbornou literaturou k tématu. Tato teoretická východiska pak aplikuje na národní a politické vyjádření identity, které zformovalo sionismus. Na tomto teoretickém základě práce popisuje roli nového hebrejského básníka coby moderního proroka, který svými texty morálně formoval nově vznikající židovskou národní identitu. Následně líčí roli tohoto moderního básníka, který se zasazoval o sekulární podobu veřejného života a spoluvytvářel formování obrazu ideálního občana nového státu: labouristicky orientovaného sionistického Žida. Tento nový izraelský občan se zřiká pasivní role, kterou podle sionistického narativu zaujímal v diaspoře, a aktivně se podílí na budování nového státu, mluví hebrejsky a slouží v armádě.

Po těchto úvodních kapitolách, které považuji za nejpřínosnější část diplomové práce, se autorka obrací k Natanu Altermanovi a jeho podílu na utváření národní izraelské identity. V kontextu zvoleného tématu práce je postava Altermana vskutku vhodně zvoleným paradigmatickým příkladem výše popsaného nového hebrejského básníka tvořícího politicky angažované texty a blízkého vládnoucímu labouristickému establishmentu. Diplomantka tuto Altermanovu roli analyzuje na dvou zmíněných angažovaných básních *Stříbrný podnos* a *O tom*, které se významně podílely na utváření izraelského společenského nazírání na dosažení nezávislosti. Jejich rozbořením z textové a kontextuální perspektivy autorka ukázala, že Alterman

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

KATEDRA BLÍZKÉHO VÝCHODU

se sice kriticky staví k jednotlivým případům zbytečného násilí, jež provázelo boje za nezávislost, a kritizuje i postoj veřejnosti a vlády, na druhé straně však nenabízí žádné řešení a boj jako takový schvaluje jako nezbytný prostředek k dosažení národní nezávislosti a ustavení nově vznikajícího státu. Autorka jasně ukázala, že obě básně se staly kanonickými texty války za nezávislost a byly prezentovány jako manifest volající po morální odpovědnosti izraelského lidu. Na propojenost Altermanovy tvorby a politické reprezentace ukazuje i skutečnost, že předseda vlády David Ben-Gurion si od Altermana, s nímž udržoval přátelské vztahy, vyžádal povolení distribuovat báseň *O tom* jako morální apel mezi vojáky izraelské armády.

Přítomnou diplomovou práci považuji za akademicky velmi kvalitní a vyzrálý text, vyznačující se vysokou jazykovou kulturou. O to více je škoda, že neprošel důkladnou editací. To se týká především nekonsistentní aplikace zvoleného způsobu transkripce nebo chyb v transkripci. Níže uvedu několik příkladů:

Jahadaw; Mikwe Jisrael; Kolno 'a, Simḥat 'Onijim, Ha-Šilo 'aḥ, Širej chol, Ha-Ṭur ha-šv 'i', Uri Cvi Greenberg, tekes, jac 'u, Mivša 'a Jo 'av, dame 'a, apod. Chybné psaní *alef* a *'ajin*: *na'alajim* oproti *ja'alu*, resp. týž znak označuje *alef* i *'ajin*. Přepis nerozlišuje mezi písmeny *šin* a *samech*. Někdy jsou přepisy psány v kapitálkách, jindy ne (viz např. s. 39).

Chybná transkripce může vést k nepochopení textu. V básni *Stříbrný podnos* je např. slova *dam ha-šnajim jigšu* třeba číst *dom ha-šnajim jigšu*, a tedy překládat nikoli „naservírovali krev ti dva“, nýbrž „beze slov ti dva přistoupili“; kořen *dmm* má význam „ztuhnout úlekem“, „mlčet“, „stát klidně“. V básni *O tom* je třeba opravit následující přepisy: *mikla 'a, me-qvarot, milḥamatenu, bituj, reciḥa, we-sliḥa, ḥovšu, be-tfiḥa, le-ṭhumam, achzariit, liqahal, 'anašim*.

Diplomantka by měla vyjádřit k tvaru *wa-jre 'a*, který překládá jako „když se zděsí“, tj. odvozuje ho od kořene *jr'*. Vokalizace daného tvaru mi přijde chybná, nebylo by lepší číst „spatří svou tvář v zrcadle“, tj. číst kořen *r'h'*? Proč je výraz *miqrim 'adinim* přeložen jako „ojedinělé příhody“? Co je míněno „židovským osvícením“ (s. 33) a „esokrtou“ (s. 55)? Nabízí se tedy otázka, zda by nebylo snazší a přínosnější předložit obě básně v hebrejském písmu – usnadnilo by to jejich čtení a odpadl by pak problém s přepisy.

Stejně tak je třeba sjednotit psaní Mandátní Palestina x mandátní Palestina a umístování poznámek (někdy je kladena před interpunkční znaménko, jindy za něj; viz např. pozn. 5 a 6). Číslo poznámek jsou často psána v italice. Někdy chybí interpunkční znaménka (např. pozn. 16 nebo 106) anebo je interpunkční znaménko před nebo za číslovkou (s. 61). Chybí poznámka 239. Některé odstavce nejsou odstavené, někdy začíná věta malým písmenem (např. první věta na s. 60). Závěr posledního odstavce na s. 68 nedává smysl.

Uvedené chyby a překlepy (a bude-li zájem, mohu odkázat na další) uvádím takto podrobně pouze proto, aby mohly být opraveny v případě, že by práce nebo její část byla publikována, což plně doporučuji. Monika Tintěrová bezpochyby vypracovala mimořádně kvalitní diplomovou práci, která je v pravdě průkopnická; českému čtenáři je zřídka kdy nabízen podobně ucelený pohled na dílo izraelského básníka z perspektivy antropologie literatury. Diplomovou práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako **výbornou**.

V Horním Maršově, 12. ledna 2019.

PhDr. Daniel Boušek, Ph.D.